Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Oganizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XII Tarnów, piątek 5 maja 1939 r. Nr. 17

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".

(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3

Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

W niedzielę, 7 maja b. r. o godzinie 3 po poł. odbędzie się w lokalu organizacji syjonistycznej przy pl. Kazimierza Wielkiego 3

Konferencja Propalestyńska

z udziałem tow. dra Finkelsteina, dra Poreckiego z Palestyny, dr Aptowej, dra Jehoszuy Spiry z Krakowa i rabina Awigdora z Andrychowa

JOACHIM NEIGER (Haifa)

Państwowość żydowska w Palestynie

Utworzenie Państwa Żydowskiego było marzeniem nietylko Teodora Herzla, ale całego narodu, który poprzez dwa tysiące lat golusu marzył o odzyskaniu utraconej niepodległości i o utworzeniu Państwa Żydowskiego. Niestety Państwo Żydowskie narazie nie istnieje jakkolwiek przybiera ono niekiedy realne kształty. Przed rokiem n. p. wielcy mężowie stanu, Komisja królewska, oraz ministrowie angielscy poważnie rozpatrywali plan utworzenia Państwa Żydowskiego w części Palestyny. Plan ten nie został jednak zrealizowany z przyczyn zewnętrznych, od nas i od Palestyny wcale niezależnych.

I chociaż własnego Państwa jeszcze nie posiadamy, to jednak posiadamy już w Palestynie państwowość żydowską w pewnej mierze. Właśnie w okresie niepokojów, właśnie w czasie, kiedy nasi sąsiedzi arabscy usiłowali przy pomocy gwałtownych środków podkopywać podstawy naszego bytu w Palestynie — w tym właśnie czasie zdobyliśmy w Palestynie takie pozycje, które w innych krajach znajdują się w rękach państwa. Dla przykładu przytoczę kilka tylko głównych pozycji.

Bezpieczeństwo publiczne. Prócz wojska i policji angielskiej mamy obecnie w Palestynie dziesięć tysięcy uzbrojonych młodzieńców żydowskich zorganizowanych w specjalnych formacjach wojskowych. Liczba powyższa nie obejmuje tysięcy szomrów — ochotników pełniących straż z bronią w ręku w miastach i koloniach. Powyższa organizacja wojskowa stanowi zalążek armii żydowskiej i posiada już dzisiaj własne komisje poborowe, punkty szkoleniowe, a co najważniejsze — własny budżet. W ciągu trzech lat niepokojów jiszuw zatem nietylko nie został osłabiony, lecz przeciwnie stał się poważną siłą wojskową, z którą władza mandatowa poważnie się liczy.

Komunikacja. Nad ważnością portu w Tel-Awiwie nie trzeba się chyba rozwodzić. Palestyna jest jednak jedynym zapewne krajem, w którym port znajduje się w rękach prywatnego towarzystwa. Faktycznie jednak jest to przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo Państwa Żydowskiego w drodze. Choć formalnie port jest własnością towarzystwa akcyjnego, ale faktycznie, prywatny ten port niczym nie różni się od państwowego portu w Jaffie, przy czym należy zaznaczyć, że ruch tak pasażerski jak i towarowy jest w porcie tel-awiwskim znacznie większy niż w starym porcie jaffskim.

Cały ruch komunikacyjny znajduje się w rękach żydowskich. Od półtora roku Żydzi nie jeżdżą koleją ze względu na bezpieczeństwo życia. Pociągi pasażerskie są prawie puste, a na szeregu linii, a m. i. na linii Jaffa-Jerozolima komunikacja kolejowa pasażerska jest zupełnie zniesiona. Cała prawie komunikacja – z wyjątkiem dzielnic czysto arabskich, gdzie ruch i tak jest bardzo mały – znajduje się w rękach kooperatywy żydowskiej. Również transport towarów, a w szczególności transport owoców cytrusowych do portów w Haifie i Tel-Awiwie odbywa się przy pomocy żydowskich aut ciężarowych. Z początku rząd palestyński usiłował ratować ruch kolejowy przez ustalenie dla aut cen minimalnych, których obniżenie było karalne, by w ten sposób uniemożliwić konkurencję z koleją. Ale i to zarządzenie nic nie pomogło a ruch pasażerski odbywa się przeważnie autami, które regularnie kursują co półgodziny między Haifą, Tel-Awiwem i Jerozolimą i z powrotem. Autobusy, oraz taksówki przewożą też regularnie pocztę do powyższych trzech miast, przy czym przesyłki są doręczane w tym samym dniu. W tym celu urządzono specjalną służbę w żydowskich biurach podróży, które funkcjonują jak państwowe urzędy pocztowe. Jeżeli się uwzględni ważność komunikacji w obecnych czasach – to nie będzie przesady jeżeli ją określę jako funkcję państwową.

Od kilku miesięcy istnieje również regularny ruch powietrzny na trasie Haifa—Tel-Awiw—Jerozolima. Podobnie istnieje regularny lokalny ruch okrętowy między Haifą a Tel-Awiwem dla pasażerów i towarów — wszystko oczywiście w rękach żydowskich.

Między Palestyną a Europą kursują obecnie narazie dwa okręty żydowskie — „Har Cijon" i „Miriam", które co tydzień odpływają z Palestyny do Constanzy i z powrotem.

Ważną — a może najważniejszą misję państwową spełnia „Kofer Hajiszuw", który właściwie jest ministerstwem skarbu Państwa Żydowskiego w drodze. Głównym zadaniem „Kofer Hajiszuw" jest sfinansowanie żydowskich sił obronnych w czasach niepokoju, ale fundusz ten udziela również pomocy socjalnej ludności dotkniętym przez kryzys gospodarczy. „Kofer Hajiszuw" wymaga dziesiątek tysięcy funtów miesięcznie, a wielkie te kwoty dostarcza biedny Jiszuw w Palestynie bez jakiegokolwiek przymusu — bez egzekutora. Dochody „Kofer Hajiszuw" składają się z podatku bezpośredniego, nałożonego na każdego Żyda w Palestynie przez specjalne komisje szacunkowe, oraz z podatków pośrednich nałożonych na niektóre artykuły powszechnego użytku. I tak ustalono specjalny podatek na bilety pasażerskie w autobusach, na papierosy, naftę i benzynę, oraz na rachunki w kawiarniach i t. d. Obecnie ma być ustalony specjalny podatek od całego importu. Organizacja impoterów i biur celnych podjęła się dobrowolnie przeprowadzić to opodatkowanie, by w ten sposób zapewnić dochody naszemu Państwu w drodze.

Tak wygląda strona pozytywna naszych zdobyczy w ostatnim okresie.

W ciągu trzech lat teroru w Palestynie, zdobyliśmy samodzielność państwową w takiej mierze, dla jakiej musielibyśmy w okresie pokoju walczyć przy pomocy środków dyplomatycznych przez dziesiątki lat. Jeżeli oba narody zamieszkujące Palestynę zrobią bilans strat i zysków w ciągu ostatnich trzech lat — bardzo wątpię czy Arabowie mimo przychylnej dla nich koniunktury politycznej w Londynie — będą zadowoleni. Naród żydowski bowiem wzmocnił się, a jeżeli w okresie cierpień nie ulegamy osłabieniu lecz wzmocnieniu — to z otuchą możemy spojrzeć w przyszłość.

Dziś - ostatni dzień subskrypcji POP

Jeszcze jeden dzień pozostaje do subskrybowania Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej. Niechaj ci, którzy dotychczas z różnych przyczyn nie spełnili swego obowiązku — uczynią to w ostatniej chwili! Chodzi bowiem o rzecz wielką i świętą — o ochronę całości i nienaruszalności granic Rzeczypospolitej. Chodzi o wzmożenie środków na odparcie sił barbarzyństwa, nienawiści i nikczemnej podłości, które wyciągają łapy po odwieczne ziemie Rzeczypospolitej i knują zamach na Jej suwerenność.

A zatem do kas — w ostatniej chwili!

W NIEDZIELĘ DNIA 7 MAJA 1939 R. odbędzie się

DZIEŃ AKIBY

z następ. programem: godz. 10-ta — uroczyste nabożeństwo w Templu. Przemówienia wygłoszą rabin dr Weissman i dr Schenkel, a uroczystego wręczenia sztandaru dokona prezes dr Menderer. Godz. 12-ta — uroczysty raport z udziałem mgra A. Liebeskinda z Warszawy na boisku szkoły im. dra Thona przy ul. Topolowej 2. Godz. 15 30 — egzamin sprawnościowy w sali hotelu „Bristol" przy ul. Krakowskiej z referatem mgra Liebeskinda

Godz. 19·30

UROCZYSTA AKADEMIA

z referatem dra E. Tischa z Krakowa w salach Bristolu przy ul. Krakowskiej

Galil musi być żydowski!

W czasie, kiedy dziesiątki tysięcy nieszczęśliwych, prześladowanych Żydów tuła się po świecie, szukając bezskutecznie przytułku i schronienia, znajduje się w naszej ojczyźnie zakątek, który może pomieścić niezliczone masy i umożliwić im zakorzenienie się w kraju. W Górnej Galilei można bez uszczerbku dla osiadłej tamże ludności arabskiej osiedlić na roli 30 000 rodzin żydowskich. Jak wiadomo, każda rodzina żydowska osiadła na roli w Palestynie stwarza możliwości egzystencji dla dalszych 3 rodzin w różnych dziedzinach życia gospodarczego tak, że w ten sposób powstanie możliwość pomieszczenia w całej Galilei blisko miliona Żydów.

Galilea jest kluczem do bram Palestyny, a obecnie ważą się właśnie losy Galilei. Wrogowie nasi knują różne plany celem uniemożliwienia ekspanzji żydowskiej w Galilei, zamierza się wprowadzić ograniczenia, a może nawet zakaz nabywania gruntów w tej okolicy. Dlatego też Keren Kajemet rzucił hasło zdobycia Galilei. Musimy się bowiem spieszyć, musimy jak najprędzej objąć w nasze posiadanie nowe wielkie obszary w Galilei, bo potem może już być zapóźno!

Galil jest zdobywany! Od czasu proklamowania akcji „Hagalila" w roku 1937, wyzwolił już Keren Kajemet 30 000 dunamów ziemi w Galilei a tym samym złożył podwalinę pod żydowską posiadłość na północy Palestyny.

Trzy nowe osiedla przybyły po 20-letniej przerwie w tej okolicy: Chanita, Szawe-Cyjon i Chirbath-Semach. Osiedla te stanowią naszą przednią straż i są najlepszą ochroną naszych granic.

Ale to wszystko jest zaledwie początkiem, po tych nabytkach muszą nastąpić dalsze i większe. Szerokie i wielkie obszary ziemi muszą w najbliższym czasie przejść w żydowskie posiadanie, bo czas walczy przeciw nam, bo zwłoka — to groźne niebezpieczeństwo dla naszego dzieła! Wyzwolenie Galilu jest przeto nakazem chwili!

Spodziewać się należy, iż społeczeństwo okaże właściwe zrozumienie dla akcji Keren Kajemet, zmierzającej do wyzwolenia Galilu i podejmie hasło „Hagalila", umożliwiając tym samym realizację tego wielkiego celu, bo Galil musi się stać żydowski!

WP. mgrom Dawidom Lenkowiczom składamy serdeczne gratulacje z okazji urodzin syna

Drowie M. Mendererowie

Ze spraw kahalnych

Budżet kahalny

Władze nadzorcze zatwierdziły budżet kahalny na rok 1939, przy czym dokonały całego szeregu zmian szczególnie w dziale subwencji. W dziale rabinatu władze nadzorcze wstawiły nową pozycję w kwocie zł 3600 na rabina z wyższym wykształceniem, którego przyjęcia władza nadzorcza domaga się już od dłuższego czasu. Władza nadzorcza zatwierdziła m. i. pozycję na przyjęcie się mającego dyrektora kancelarii oraz podwyżkę pensji dla personelu biurowego. Ogólna kwota budżetowa zatwierdzona wynosi ponad 250.000 zł i jest o 28.000 zł wyższa niż w roku zeszłym.

Rada szpitalna

Zarząd kahalny wybrał Radę szpitalną, jako organ opiniodawczy dla wszystkich spraw związanych z prowadzeniem szpitala żydowskiego w Tarnowie. W skład tej Rady wchodzą pp. przewodniczący zarządu p. dr Chomet względnie jego nastepca p. Wolf Götzler, przewodniczący Rady kahalnej p. E. Gewürz względnie jego zastępca p. Izrael Wind, 2 członkowie zarządu pp. Ch. Aberdam i D. Batist, a z poza zarządu i Rady pp. Zygmunt Fleischer, Wilhelm Lichtblau, dr Szalit, dr Mandel oraz dyr. Schipper. Na przewodniczącego Rady przewidziany jest p. dr Szalit.

Pawilon dla gruźliczo-chorych

Otwarcie pawilonu dla gruźliczo-chorych przy szpitalu żydowskim odbędzie się z końcem maja br. W związku z tym został utworzony honorowy komitet w skład którego wchodzą pp. Józef Maschler, Wilhelm Lichtblau, Zygmunt Fleischer, Izrael Wechsler, dr Ehrenfreund, Józef Ketz, Benzion Sefier, Mendel Daar, Benjamin Katz, Salomon Wurzel, Herman Fluhr, R. Jortner, dyr. Kofler, Samuel Zins, Pinkas Templer, Józef Geldzähler, dr Basler, dr Menderer, dr Offner, dr Jeckel, dr Dresner, dyr. Schinagel, Abr. Spielman, Ch. Sz. Korn, dyr. Nebenzahl, oraz członkowie zarządu i Rady kahalnej i rady szpitalnej.

Oddział okulistyczny

Przy szpitalu żydowskim zostanie utworzony oddział okulistyczny ufundowany przez p. Józefa Maschlera. Kierownikiem tego oddziału został mianowany p. dr Henryk Maschler.

Na P. O. P.

Ile subskrybowano na POP

Do dnia 2 bm. włącznie subskrybowało w powiecie tarnowskim 3034 osób kwotę zł 738 800 z tego rolnictwo 23.280, przemysł 84.500, handel 101.880, rzemiosło 22 580, właściciele nieruchomości 22.900, wolne zawody 36.120, duchowieństwo 11.860, pracownicy umysłowi 171.100, pracownicy fizyczni 105.700, różne 158.420.

Żydowski Cech krawców zł 200, Zw. Rzemieślników żyd. zł 100, Rada Powiatowa zł 5000, Żyd. Cech rzeźników i wędliniarzy zł. 300, Żyd biblioteka „Sifria Amamit" zł 60, Jad Charuzim zł 100, Zw. Zaw. Przemysłu Odzieżowego zł 800, Tow. Przyjaciół Pracującej Palestyny zł 40, Stronnictwo Narodowe zł 40.

Ofiarność dzieci na POP

Dzieci korzystające z dożywiania prowadzonego przez Stow. Opieka nad Biedną Żyd. Młodzieżą Szkolną w Tarnowie zrezygnowały z trzech obiadów, ofiarując kwotę 100 zł na POP, którą to kwotę Zarząd Stow. subskrybował.

Zebranie kupców żydowskich

We środę, 3. bm. odbyło się w sali gminy żydowskiej zebranie kupców żydowskich w sprawie POP. Po przemówieniach pp. dra Chometa i mgra Spielmana uchwalono ostatnie dwa dni wykorzystać w całej pełni dla subskrybowania POP.

Żydowska komisja kontrolna

Dnia 1 bm. utworzyła się z inicjatywy Gm. Żyd. oraz Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców w Tarnowie komitet, którego zadaniem jest skontrolowanie, czy społeczeństwo żydowskie spełniło należycie swój obowiązek na rzecz P. O. Pu.

Recital skrzypcowy na P. O. P.

Instytut Muzyczny w Tarnowie urządza w niedzielę dnia 7 maja br. o godz. 8 wiecz. w sali lustrzanej Kasyna przy ul. Wałowej 10 **Recital skrzypcowy artysty prof. ZenonaFleischera z przeznaczeniem czystego dochodu na Fundusz Obrony Przeciwlotniczej.** Akompaniament fortepianowy objęła p. prof. Emilia Rzepecka. Bilety wstępu do nabycia w cukierni p. Kudelskiego przy ul. Krakowskiej.

Podziękowanie

WP. dyr. drowi Schipperowi, WP. dr Bloch-Merzowej oraz WP. drowi Gutterowi za zupełne wyleczenie, **WP. drowi Bienenstockowi** za trafną diagnozę, siostrze przełożonej oraz siostrom Tosi i Frydzi za troskliwą opiekę — składam serdeczne podziękowanie.

Maurycy Flaumenhaft

3 Maja w Tarnowie

Święto 3-Maja miasto nasze obchodziło bardzo uroczyście, a program obchodu ustalony przez komitet obywatelski, został wykonany przy licznym udziale publiczności.

Uroczystości rozpoczęły się 1 maja harcerskim biegiem sztafetowym z adresem hołdowniczym dla Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Dnia 2 maja odbyły się po południu przedstawienia filmowe dla żołnierzy w wszystkich tutejszych kinach, zaś o godz. 19-tej przeszedł po ulicach miasta capstrzyk orkiestry wojskowej i rękodzielniczej.

Dnia 3 maja odbyło się o godz. 9 rano w kościele katedralnym Msza św. pontyfikalna, celebrowana przez JE. ks. Biskupa z kazaniem. O tej samej porze odbyło się w Nowej Synagodze uroczyste nabożeństwo przy udziale przedstawicieli władz wojskowych i cywilnych, Gminy żyd., organizacji i związków, oraz wielkich tłumów publiczności. Modły odprawił kantor p. Rosenblat wraz z chórem pod batutą p. Künstlera, zaś przemówienie okolicznościowe wygłosił p. prof. Wachtel, a prezes p. dr Chomet wystosował gorący apel o masowe i ofiarne subskrybowanie Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej.

Po nabożeństwach odbyła się na ul. Tertila defilada oddziałów wojskowych, PW, skautów, Federacji Obrońców Ojczyzny, organizacji młodzieży, Sokole, pracowników miejskich, Ch. Z. Z., Brith Hachajal, Betar, drużyn obrony przeciwlotniczej oraz sanitariuszek opl., i straży pożarnej. Defiladę odebrali p. Starosta Syska, pułk. Matuszek i wiceprezydent mgr Kołodziej.

Po południu odbył się festyn na Błoniach koło Lipia, przedstawienia filmowe dla żołnierzy w kinach, oraz bieg narodowy na przełaj.

Na F. O. N.

W ubiegłym tygodniu złożyli na ręce Pana Starosty Powiatowego w Tarnowie Mieczysława Syski z przeznaczeniem na FON.

Ks. Proboszcz Józef Bibro z Pogórskiej Woli — 7 sztuk monet srebnych, Mechel Chaim Stern — 12 sztuk monet srebrnych, Eliasz Unger — srebrną papierośnicę, Eliasz Gewürz — 100 zł., Józef Kudelski — kwit na wpłacone 300 zł na POP., Władysław Wydro — 4 sztuki obligacji Pożyczki Narodowej na łączną kwotę 200 zł, Dyr. Leopold Schinagel — 2 obrączki złote, 1 zegarek złoty, 3 łyżeczki srebrne i jeden widelec srebrny, Żydowski Cech krawców — kwit na wpłacone 200 złotych na POP., Franciszek Lampiński — obligacje Pożyczki Narodowej na 50 zł, Związek Żyd. Rzemieślników — kwit na wpłacone 34 zł, jako pierwszej raty subskrybowanej 100 złotowej obligacji POP., Cech Fryzjerów — obligację Pożyczki Konsolidacyjnej na kwotę 50 zł, oraz kwit na 151 złotych na POP., Bernard Pfenig — kwit na wpłacone 17 złotych za bon POP., Żyd Cech Rzemiosł Rzeźników i Wędliniarzy — kwit na wpłacone 300 złotych za obligacje POP., Janina Rzeszutko — złotą obrączkę i 38 monet srebrnych, Stanisław Banasiński — obligacje Pożyczki Narodowej na kwotę 100 zł, Młodzież szkolna szkoły powszechnej im. Kr. Jadwigi w Tarnowie — 108 zł 55 gr, Dyr. Tadeusz Machalski — 22 zł, zebrane w czasie zebrania imieninowego, Antoni Musiał — kwotę 150 zł, Dr Abraham Salz — 10 zł, Jan Czosnyka — 20 zł, oraz kwit na uiszczone 17 złotych na bon POP., Józef Geldzähler — 100 zł, Robotnicy zatrudnieni w firmie Geldzähler — 30 zł, Gusta Batist — 100 zł, Herman Fluhr — 200 zł, Abraham Torn — 10 zł, Siostry Schmerzówne — 100 zł, Dyr. dr Wilhelm Türschmid — branzoletkę złotą, branzoletkę srebrną, pierścionek złoty z rubinem i srebrny łańcuszek damski, Adam Szymański uczeń — książeczkę premjową P. K. O. na 32 złote, Szymon Offner i Herman Osterweil — 1 akcję 100 złotową Banku Polskiego i 4 obligacje Pożyczki Narodowej na 200 zł, Karolina Klein — 5 sztuk Pożyczki Narodowej na 500 zł, Powiatowy Związek Pszczelarski — kwit na 34 zł za 2 bony POP, Cech instalatorów wodnych i elektrycznych — kwit na wpłacone 200 zł za 2 obligacje POP, Jan Kłyś — złotą monetę 15-rublową (imperiał), Eder Hirsch — 3 obligacje Pożyczki Narodowej na 300 zł, Inż. Balsam Herman — obrączkę ślubną złotą i torebkę damską srebrną, Gedalie Bornstein — 4 kubki srebrne i łyżeczka srebrna

Wielka manifestacja

Celem zamanifestowania niezłomnej woli całej ludności do obrony całości Państwa i do złożenia jak największych ofiar dla spotęgowania obronności Państwa — odbył się w niedzielę 30 kwietnia br. w sali Sokoła wiec publiczny. Przewodniczącym został wybrany p. Witek ze Śmigna, a przemówienia wygłosili pp. prof. dr Szymański, dr Goździewski, poseł ks. dr Lubelski, wiceprezydent mgr Kołodziej, mgr Kawalerski i i. Mowcy wskazali na powagę sytuacji, w jakiej Państwo Polskie obecnie się znajduje, a oświadczając gotowość do obrony granic Państwa aż do ostatniej kropli krwi — wezwali do masowego subskrybowania Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, przy czym potępiano tych, którzy nie subskrybują, względnie subskrybują za mało na P. O. P.

Uchwalono wysłać telegramy hołdownicze do Pana Prezydenta Mościckiego i do Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego-Rydza.

W końcu uchwalono, by wobec tych, którzy nie spełnili swego obowiązku — stosowano represje.

Żydzi!

Przejęci głęboką troską o losy Narodu, w obliczu decydujących rozstrzygnięć w syjoniźmie prowadzimy akcję szeklową na XXI Kongres syjonistyczny.

Napór dzikiej nienawiści przeciw nam uderza nie tylko w nasze prawa obywatelskie, religijne i narodowe, ale depce brutalnie naszą cześć i godność ludzką. Bracia nasi gnębieni w krajach, w których twórczą pracą wielu pokoleń pomnażali dobrobyt duchowy i materialny społeczeństw, pędzeni obecnie, o kiju żebraczym wędrują przez granice i kraje, szukając daremnie, jako obywatele „ziemi niczyjej" możliwości minimalnej egzystencji. Świat reaguje conajwyżej współczuciem i litością. Sytuacja wymaga zasadniczego rozwiązania.

W tej przełomowej chwili oczy wszystkich zwracają się ku powstającej z wiekowego upadku ojczyźnie naszej w Palestynie. Mimo dywersji wrogich sił, zmierzających do zniweczenia naszych wysiłków odbudowawczych, mimo terroru podburzonych, najemnych band arabskich, mimo piętrzących się trudności politycznych — jiszuw nasz nie tylko utrzymał zdobyte już pozycje, lecz kontynuuje i rozwija w szybkim tempie gigantyczne dzieło odrodzenia. Port telawiwski, nowe gałęzie produkcji, trzydzieści kilka nowych punktów osiedleńczych, własne formacje zbrojne — oto zdobycze ostatnich trzech lat. Jiszuw zdaje sobie sprawę ze swej roli, dlatego walczy nie tylko o zabezpieczenie swych praw, ale o masową aliję, masową kolonizację, o prawo do bytu dla setek tysięcy i milionów naszych braci.

Walka ta musi być prowadzona wysiłkiem całego narodu. W tym boju o prawo do wolnego, niezależnego bytowania na własnej ziemi nie śmie nikogo zabraknąć. To też cały naród musi się skupić wokół biało-niebieskiego sztandaru, symbolu niezachwianej woli odrodzenia. Cały naród musi stanąć w szeregach Organizacji Syjonistycznej, która jest tej woli żywym wyrazem.

Zbliżający się XXI Kongres Syjoński ma za zadanie jasno określić stanowisko całego narodu wobec prób umniejszenia naszych praw do Palestyny. Kongres ten winien stać się reprezentacją całego narodu!

Przez masowe wykupienie s z e k l a, legitymacji obywatelstwa syjońskiego — zamanifestujemy naszą niezłomną wolę zwycięstwa!

To też rzucając hasło walki o wolność, o prawo samostanowienia, o szczęśliwą przyszłość całego narodu, wzywamy Was Żydzi! wstępujcie w szeregi walczących o wyzwolenie narodu! Popierajcie organizację syjonistyczną — awangardę narodu! Wykupujcie szekel!

Reprezentacja Organizacyj Syjonistycznych dla spraw palestyńskich w zach. Małopolsce i Śląsku.

Centralna Komisja Szeklowa dla zach. Małopolski i Śląska.

Popis taneczny

Pokaz taneczny uczenic p. Schmojs Eksteinowej, który odbył się w ubiegłą niedzielę w sali „Sokoła" stanowił dokładny i różnorodny przegląd ogólnego dorobku szkoły.

Wszystkie wykonawczynie od paroletnich szkutów poczęwszy aż do awansowanych i dorosłych uczenic, wykazały dużo zapału, życia i ochoty.

W pierwszej części programu ujrzeliśmy pantominę sceniczną w 3 odsłonach p. t. „Śpiąca królewna". Wykonały tę pantominę dzieci i uczenice dorosłe. Była to przednia zabawa i przyjemność dla wszystkich widzów, zarówno małych jak i dorosłych. Umuzykalnienie najmniejszych tancerek jest duże, a piękne kostiumy w najbardziej fantastycznych kolorach, walnie przyczyniły się do upiększenia widowiska.

W części drugiej na pierwszy ogień poszedł śliczny taniec p. t. „W promieniach słońca". Była to przemiła scenka plażowa, w której na pierwszy plan wysunęła się znakomita akrobatyka wykonawczyń.

Bardzo pomysłowy i oryginalnie ujęty był krakowiak fantastyczny w wykonaniu trzech uczenic. Nie mniej miły był taniec Gavotte w wykonaniu dwóch mikrusów.

Piękne i na wysokim poziomie stojące kompozycje taneczne to były Pomnik Nieznanego Żołnierza i walczyk do muzyki Straussa, Lehara i Kalmanna.

Sama kierowniczka odtańczyła ślicznego menueta do muzyki Boccheriniego, a wiele kwiatów, oklasków i bisów było dowodem szczerego i serdecznego uznania publiczności dla naprawdę udanego popisu.

Akompaniowała sprawnie p. Siadekowa. Widzów b. dużo.

Przed rozwiązaniem Rady miejskiej

Klub Pracy jest konsekwentny. Uchwalił nie uczestniczyć w posiedzeniach Rady miejskiej i tej swojej uchwały nie chce bezwarunkowo zmienić. Nie pomogło wezwanie Pana Wojewody. Nie pomogła groźba rozwiązania Rady miejskiej. Posiedzenia Rady, zwołane na sobotę 29 ub. m. i na 2 bm. nie odbyły się z powodu braku kompletu, gdyż Klub Pracy — nie zjawił się. Taki sam los spotka najprawdopodobniej posiedzenia, zwołane na 4 i 6 bm.

Tarnowskiej Radzie miejskiej grozi zatem rozwiązanie. W piśmie bowiem z dnia 21 kwietnia br., wystosowanym do prezydenta miasta, Pan Wojewoda zapowiada, że w wypadku negatywnego ustosunkowania się Rady miejskiej do tego wezwania — zostaną zastosowane dalsze konsekwencje, przewidziane w ust. 2 oraz ust. 1 art. 69 ustawy samorządowej. Ust. 1 art. 69 powyższej ustawy ustala, że:

„Właściwe władze mogą rozwiązać organ, stanowiący (Radę miejską) i organ zarządzający (zarząd miejski) związku samorządowego równocześnie albo też każdy z nich oddzielnie:

b) jeżeli wskutek bezczynności, bądź też nieudolnego lub niedbałego wykonywania, ciążących na nim zadań organ ustrojowy naraża związek samorządowy na straty materialne, bądź też powoduje w gospodarce samorządowej istotne nieprawidłowości.

c) jeżeli organ ustrojowy dopuszcza się albo toleruje wśród swych członków publiczne wystąpienia, które uwłaczają powadze lub obniżają zaufanie, jakim powinny się cieszyć organa administracji publicznej".

Należy zaznaczyć, że w myśl cytowanego artykułu, uprawnienia, o których powyżej mowa, przysługują w stosunku do miast, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych Panu Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Zdaje się, że Klub Pracy właśnie dąży do rozwiązania Rady i że swoim postępowaniem chce właśnie stworzyć podstawę prawną do tego rozwiązania, a wszystkie argumenty, naprowadzone w piśmie do prezydenta miasta dla uzasadnienia absencji na posiedzeniach Rady — to tylko pozory, za którymi kryje się właściwy cel — a jaki jest ten właściwy cel — na razie jest tajemnicą. **fr.**

Rocznik statystyczny miasta Tarnowa za r. 1937

Wzorem wydanego w ubiegłym roku poraz pierwszy rocznika statystycznego wydał Zarząd Miejski z kolei poraz drugi rocznik statystyczny m. Tarnowa obecnie za r. 1937. Wydana obecnie praca stanowi w porównaniu z zeszłoroczną daleko posunięty postęp — tak co do treści jak i co do formy.

Wydana we formie wcale udatnej — kilkuarkuszowa broszurka przedstawia się na ogół jako wcale poważna wartościowa praca.

Zebrane na wstępie krótkie wiadomości o topografii miasta, rys historyczny, przegląd zabytków i charakterystyka obecnego miasta są dla ogółu bardzo pouczające.

Same tabele statystyczne zgrupowane są w ten sposób, że naprzód idzie roczne zestawienie obserwacji meteorologicznych, daty odnoszące się do obecnego obszaru miasta i jego przeznaczenia użytkowego do dróg i budynków, ruchu budowl. w ub. roku.

Dalsze tabele ilustrują ruch ludności — urodzenia, małżeństwa, skony, — z ciekawą bardzo statystyką chorób, które je spowodowały.

Działalność Zarządu Miejskiego w zakresie bezpieczeństwa publicznego — policja miejska, straż pożarna itp. — odzwierciedlają odpowiednie zestawienia danych tabel statystycznych.

Pouczające są zestawienia tabelaryczne odnoszące się do opieki społecznej i zdrowia publicznego.

Krótko potraktowano sprawy szkolnictwa — przyczym jednak zapowiedziano rozszerzenie tego działu już w następnym roczniku-

W dalszym ciągu pouczającej tej pracy pomieszczone są ceny normowane w ciągu roku dla artykułów pierwszej potrzeby, poczym następują statystyczne daty odnoszące się do gospodarki miejskiej a więc zestawienia budżetowe administracyjne Zarządu Miejskiego jak i przedsiębiorstw miejskich t. j. Elektrowni, Gazowni, Wodociągu i Kanalizacji, Rzeźni Miejskiej i Tramwaju.

Tekst zaopatrzony w tłumaczenie francuskie daje możność korzystania z tego dziełka także zagranicą.

Na wzmiankę zasługuje umieszczona na karcie tytułowej tabelka z wykresami stanu wód na Białe w roku sprawozdawczym tj. 1937 w zestawieniu z rokiem 1934 tj. rokiem katastrofalnej powodzi.

1 Maja w Tarnowie

Święto robotnicze 1 Maja stało w Tarnowie — jak zresztą w całym kraju — pod znakiem naprężonej sytuacji międzynarodowej oraz gotowości do obrony granic Rzeczypospolitej. Demonstracji ulicznej nie było, a uroczystości 1-majowe ograniczyły się do zgromadzeń publicznych, urządzonych w lokalach zamkniętych przez każde ugrupowanie robotnicze odrębnie.

Zgromadzenie P. P. S. odbyło się na podwórzu Sokoła I, gdzie ustawiono specjalne trybuny, odpowiednio udekorowane dla prezydium i orkiestry, a w różnych częściach podwórza zainstalowano megafony. Uroczysty nastrój, jaki zapanował przy otwarciu zgromadzenia został na chwilę zakłócony przez przykry wypadek, jaki się wydarzył. Jedna z trybun załamała się, skutkiem czego kilkadziesiąt osób upadło. Na szczęście wypadek ten nie spowodował poważnych kontuzyj i po krótkiej chwili został zlikwidowany.

Zagaił i przewodniczył p. Zaleński, zaś dłuższe przemówienie okolicznościowe wygłosił p. Adam Ciołkosz, po czym nastąpiły produkcje orkiestry i chóru T. U. R.

Zgromadzenie publiczne Bundu odbyło się na podwórzu domu przy ul. Ochronek, a przemówienia okolicznościowe wygłosili pp. Batist i dr Schreiber z Krakowa.

Zgromadzenie lewicy Poale Syjon odbyło się w swym własnym lokalu przy ul. Młynarskiej, a przemówienie wygłosił p. Bittner.

Wszyscy mowcy omawiali międzynarodową sytuację polityczną, przy czym stwierdzili gotowość reprezentowanych przez siebie robotników do ofiar krwi i mienia w obronie granic Rzeczypospolitej.

Ze spraw miejskich

We czwartek 4 b. m. bawił w Tarnowie radca wojewódzki p. Milanicz, który odbył dłuższą konferencję z p. wiceprezydentem mgr Kołodziejem. Przedmiotem konferencji były najprawdopodobniej m. i. sprawy związane z sytuacją, jaka się wytworzyła na terenie Rady miejskiej.

Zarząd Miejski uchwalił wybudować na Pogwizdowie czwarty dom czynszowy mieszkalny dla robotników. W tym celu ma być zaciągnięta pożyczka w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Powiatowy Zarząd Drogowy przystępuje do wybrukowania ulicy Krakowskiej przyczym Gmina pokrywa część kosztów. Na razie Zarząd Miejski wyasygnował na ten cel kwotę 25.000 zł.

W związku z przebudową ulicy Krakowskiej między ul. Kolejową a Białą ma być zasypane koryto Wątoku na tym odcinku.

W piątek 28 ub. m. bawiła w Krakowie delegacja bezrobotnych z Tarnowa z p. A. Ciołkoszem na czele. Delegacja została przyjęta przez p. ministra Kościałkowskiego i p. wojewody Tymińskiego.

Z Zrzeszenia Restauratorów

Onegdaj odbyło się zebranie członków Zrzeszenia, na którym uchwalono jednogłośnie masowo subskrybować na P. O. P.

Na prośbę Zrzeszenia p. starosta Syska zezwolił na sprzedaż napojów alkoholowych w okresie poboru głównego. Wydany zakaz sprzedaży powyższych napojów będzie stosowany tylko do właścicieli restauracyj o złej opinii, w pobliżu dworca kolejowego oraz komisji poborowej.

Zarząd Zrzeszenia Restauratorów zwrócił się do Urzędu Skarbowego w Tarnowie z prośbą o zwolnienie biednych członków Zrzeszenia od płacenia podatku obrotowego, oraz o zamianowanie biegłych podatkowych z łona Zrzeszenia.

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

W niedzielę 30 kwietnia br. odbyło się konstytuujące posiedzenie wydziału Zrzeszenia, które zagaił prezes mgr Spielman. Po krótkiej dyskusji nad sprawami organizacyjnymi zarząd Zrzeszenia ukonstytuował się w sposób następujący: prezes — mgr Henryk Spielman, wiceprezesi — S. Dintenfass i H. Holländer, sekretarz — D. Seiden zast. Z. Fenichel, skarbnik — S. Gelb, gospodarz — L. Fries, zastępca gospodarza G. Bornstein. Przewodniczącym komisji rewizyjnej wybrany został dyr. L. Schinagel, zaś w skład sądu arbitrów weszli pp. inż. Biegeleisen, Z. Fleischer, D. Kleinhändler, B. Leib, M. Potaschmacher i J. Weinstock — jako członkowie, a pp. Ch. L. Siedliskier, S. Weltsch i J. Zimmerman — jako zastępcy. Następnie omówiono możliwości rezszerzenia „Funduszu pożyczkowego dla podupadłych kupców im. J. Heumana". W wyniku ożywionej dyskusji, w której zabierali głos pp. mgr Spielman, H. Holländer, W. Götzler, H. Fluhr, Hochhäuser i inni, utworzono pod przewodnictwem p. J. Geldzählera komisję, której zadaniem będzie opracować wnioski w tej sprawie. W dalszym ciągu wybrano komisję dla spraw „Funduszu dla podupadłych kupców im Józefa Heumana" pod przewodnictwem prezesa mgra Spielmana. Należy podkreślić, iż na posiedzeniu powyższym pp. Henryk Fluhr, Wolf Götzler oraz Henryk Holländer ofiarowali na rzecz wymienionego Funduszu po 50 zł.

Pismem z dnia 2 bm. przedłożyło Zrzeszenie Inspektorowi Pracy VII Okręgu w Krakowie listy swoich kandydatów na ławników oraz zastępców ławników Sądu Pracy w Tarnowie na następny okres 3 letni.

Encyklopedia palestyńska

Pod tą nazwą ukazywać się zaczęło w języku polskim wielkie dzieło encyklopedyczne obrazujące całokształt żydowskiego ruchu renesansowego i odradzającej się Palestyny. W historii literatury żydowskiej jest to pierwsza próba ujęcia w formie encyklopedycznej całego olbrzymiego materiału, dotyczącego żydowskiego ruchu odrodzeniowego.

Encyklopedia palestyńska obejmuje w porządku alfabetycznym dokładny materiał, dotyczący współczesnej Palestyny i wielkiego dzieła naszej odbudowy kraju, obejmuje całą problematykę i przebieg rozwoju żydowskiego ruchu odrodzeniowego, od zalążków jego powstania aż po dzień dzisiejszy, podawać będzie życiorysy wybitnych postaci żydowskich i nie żydowskich, które odegrały historyczną rolę w renesansie żydowskim, wyczerpie wszystkie kierunki ideologiczne żydowskiego ruchu odrodzeniowego, a w końcu objemie też najważniejsze problemy współczesnego żydostwa w golusie.

Encyklopedia palestyńska pozostaje pod redakcją dr N. M. Gelbera, dr A. Tartakowera, dr I. Schwarzbarta, dr I. Schippera, dr S. Stendiga, B. Cweibauma przy bliskiej współpracy wybitnych sił naukowych i literackich kraju i Palestyny.

Encyklopedia palestyńska ukaże się w 5 dużych ilustrowanych tomach (zeszytami). Dotąd ukazało się 8 zeszytów z bogatym materiałem syjonistycznym, palestyńskim, biograficznym i bibliograficznym.

Encyklopedia Palestyńska mieć będzie doniosłe znaczenie kulturalne i propagandowo-wychowawcze dla całego społeczeństwa żydowskiego, informując jednocześnie świat nieżydowski o naszym wielkim dziele odrodzenia.

Nie można też przeoczyć estetycznej szaty wewnętrznej zeszytów, oraz obfitych ilustracji, ozdabiających każdy zeszyt.

Walne zebranie stow. Bet-Lechem w Tarnowie

Dnia 22 kwietnia br. odbyło się walne zebranie stow. Bet-Lechem. Po przyjęciu do wiadomości bilansu i zamknięcia rachunków za rok 1938 udzielono ustępującemu wydziałowi absolutorium.

Wybrano nowy wydział w następującym składzie: rabinowa Maria Schnur — prezes, Anna Kornmehl i Anna Fluhr — wiceprezesi, Antonina Edelstein — sekretarz, Bronisława Gewürz — skarbnik, Fany Leser i Helena Weintraub — kontrolor, Mechla Rosner — likwidator

Członkinie: Paulina Goldberg, Regina Friedman, Amalia Polter, Bronisława Fallman, Berta Holländer, Ida Argand.

Z okazji 70-lecia urodzin Szanownej i Niestrudzonej sekretarki Stow. „Beth Lechem" p. **Antoniny Edelsteinowej** — składamy Jej serdeczne gratulacje oraz życzenia zupełnego zdrowia i jasnego umysłu aż do późnej starości, aby mogła nadal kontynuować Swą owocną pracę dla naszego stowarzyszenia, jak dotychczas z poświęceniem czyniła.

Panie wydziału
Stow. „Beth-Lechem" w Tarnowie

Ze sportu

Piłka nożna
Zawody o mistrzostwo ligi okręgowej
Fablok (Chrzanów) — **Tarnowia 2:0 (1:0)**

Do pauzy zaznaczyła się wybitna przewaga gospodarzy, którzy nie wykorzystali szeregu dogodnych sytuacyj podbramkowych. W tym okresie gry uzyskał Fablok prowadzenie przez Klimzę zupełnie przypadkowo, z winy zawodnika Tarnowii — Roika, który nie potrzebnie podał piłkę bramkarzowi.

Druga połowa meczu należała już do gości, którzy przejęli całą inicjatywę i wykazali dużo walorów technicznych. Pod koniec zawodów drugą bramkę strzelił Riesner.

Na meczu został skontuzjowany uderzeniem piłki w twarz sędzia p. Wyrobek, który opuścił boisko. W jego miejsce doprowadził zawody do końca sędzia autowy p. Zdybalski z Krakowa *Ge-Be*

Obrona przeciwlotnicza i przeciwgazowa ludności

II.

Co należy czynić z chwilą ogłoszenia ćwiczebnego pogotowia opl?

Z chwilą ogłoszenia ćwiczebnego pogotowia opl. każdy mieszkaniec powinien zastosować się ściśle do:

a) zarządzeń władz opl. rozplakatowanych na mieście,

b) wskazówek zawartych w ogłoszeniach, wywieszonych w bramach domów,

c) zarządzeń komendantów opl. bloków domów.

Nieprzestrzeganie tych zarządzeń będzie karane przez władze.

Jeśli chodzi o przygotowanie się do samoobrony przeciwlotniczej to, celem nabycia praktycznego doświadczenia i dla częściowego przygotowania się na wypadek istotnego zagrożenia, należy:

a) dokonać wyboru ubikacji, nadającej się na uszczelnione pomieszczenie zabezpieczające (dla użytku własnego lub wspólnie z sąsiadami), ustalić materiały potrzebne dla przygotowania tego pomieszczenia do użytku na wypadek wojny oraz w miarę możliwości przygotować potrzebne materiały,

b) wobec nieposiadania masek przeciwgazowych przez wszystkich mieszkańców, **przygotować dla siebie i każdego członka rodziny już obecnie w czasie pokoju tak zwane tampony przeciwgazowe,**

c) ustalić spis produktów żywnościowych, które w razie wojny należy stale posiadać jako zapas jednodniowy,

d) ustalić spis środków ratowniczo-sanitarnych niezbędnych w każdym mieszkaniu, a w szczególności potrzebnych do prowizorycznego opatrywania sobie i swoim najbliższym ewentualnych ran i oparzeń, przy czym przygotowanie tych środków i odpowiednie ich przechowanie jest bardzo pożądanane.

Przygotowanie szczelnych czarnych zasłon na okna ubikacji, w których wewnątrz będzie palić się światło, jest obowiązkowe. Pożądanym jest zaopatrzyć się w światło zastępcze: świece, lampy naftowe, lub latarki elektryczne.

Jak należy przygotowywać uszczelnione pomieszczenia zabezpieczające?

Przygotowanie przez mieszkańców w ich mieszkaniach pomieszczeń zabezpieczających jest potrzebne zasadniczo w każdym domu mieszkalnym, a konieczne jest natomiast przede wszystkim w domach nie posiadających ogólnych domowych schronów przeciwgazowych

Na tego rodzaju pomieszczenia nadają się najlepiej ubikacje nie przylegające do ścian zewnętrznych budynku, a więc: korytarze, hale, łazienki i t. p.

W wypadku niemożności uzyskania takiego pomieszczenia, ze względu na niekorzystne rozplanowanie mieszkania lub ze względu na brak tego rodzaju ubikacyj, na pomieszczenie zabezpieczające można ostatecznie wybierać także ubikacje przylegające do ścian zewnętrznych, jednak otoczone przynajmniej trzema ścianami kapitalnymi (nośnymi) i posiadającymi jak najmniej otworów okiennych.

Istniejące w wybranej ubikacji otwory okienne można zabezpieczyć przed wpadaniem odłamków bomb i gruzu przez:

a) zamurowanie ich lub założenie workami napełnionymi piaskiem względnie ziemią,

b) zabezpieczenie ich mocnymi okiennicami, lub zabicie grubymi deskami, względnie

c) zastawienie ich szafą i założenie materacami lub siennikami.

Pomieszczenia ta należy bezwzględnie zabezpieczyć także przed przenikaniem do wewnątrz gazów bojowych przez uszczelnienie wszelkich szpar w drzwiach, oknach i piecach oraz otworów wentylacyjnych.

Uszczelnienie takie można uzyskać przez:

a) zamurowanie wszelkich szpar plasteliną, szarym mydłem lub kitem,

b) dokładne oklejenie papierem wszystkich powierzchni stykowych, szpar i otworów. Należy przy tym zwrócić uwagę na stan okitowania szyb okiennych. Celem zabezpieczenia w pewnym stopniu szyb od pęknięć, pożądanym jest zaklejenie ich całkowicie mocnym płótnem lub papierem.

Najkorzystniej jest jednak urządzać pomieszczenie zabezpieczające w piwnicy domu jako ewentualne zbiorowe pomieszczenia, przeznaczone dla kilku rodzin. Przed tym jednak należy odpowiednio zabezpieczyć strop przez podstemplowanie go odpowiednim rusztowaniem z drzewa lub żelaza. Takie zabezpieczenie stropów jest konieczne na wypadek zawalenia się górnych części budynku. Okna piwniczne należy zamurować względnie założyć deskami i przysypać ziemią, lub założyć je workami napełnionymi piaskiem wzgl. ziemią. (C. d. n)

Kronika

Zebranie Kom. Lok. Ezry Chalucowej odbędzie się we środę 10 bm. o godz. 8 ej wiecz. w lokalu Org. Sjon.

Hitachduth. W sobotę dnia 6 bm. o godz. 3 popoł. odbędzie się posiedzenie Wydziału na które zaprasza się wszystkich członków.

Wizo. We wtorek dnia 9 bm. odbędzie się herbatka towarzyska z ref. p. Felicji Stendigowej z Krakowa n. t. „Udział kobiet w kulturze".

Przypomina się, że w czwartki i soboty odbywają się stale towarzyskie zebrania.

B. dyrektor artyst. teatru żyd. w Wiedniu p. Jungwirth, który przez dłuższy czas przebywał w obozie koncentracyjnym w Dachau — przybędzie do Tarnowa na kilka występów, które niewątpliwie wzbudzą wielkie zainteresowanie wśród miłośników teatru żydowskiego.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/2 str. 175 zł, 1/4 str. 90 zł, 1/8 str. 45 zł, 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr
Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·60, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i redaktor **Chaim Friedman.** Drukiem I. Engelberga w Tarnowie